

Milníky Milionu chviliek 2023

Úvod

Rok 2023 byl opět plný výzev a pro občanskou společnost představoval především dokončení politické změny. Prozápadní a demokratickou hlavu státu máme i zásluhou aktivních a angažovaných občanů.

Po prezidentských volbách pak byla potřeba pustit se do dlouhodobějších projektů, jejichž cílem je postupně posilování demokratických struktur. Tak, abychom se stali stabilní vyspělou demokracií s pevnými institucemi, v níž nebude u každých voleb hrozit změna politického kurzu.

Pilířem těchto snah byly především vzdělávací a osvětové projekty, které se s letošním rokem zintenzivnily a jejichž cílem je zvyšovat informační gramotnost české společnosti. Jde zejména o besedy se studenty středních škol o důležitosti péče o demokracii a dále pak přednášky a debaty pro veřejnost o efektivní obraně proti dezinformacím.

Součástí posilování demokracie je ale také kontrola vládnoucích politiků. Rok 2023 byl tak i rokem důrazných apelů na plnění vládních slibů a upozorňování na některé nedůvěryhodné kroky. Podzimní poločas vlády jsme pak využili k sesbírání podnětné zpětné vazby od aktivních občanů a předání výsledků zástupcům pětikolice.

Občanská společnost opět ukázala svou sílu – kontroluje, nastavuje zrcadlo a vzdělává. A především nerezignuje, protože to je největším nebezpečím pro nadcházející období. Na vývoji v sousedním Slovensku jasně vidíme, jak moc je její role nepostradatelná. V následujících dvou letech, které nás od příštích sněmovních voleb dělí, je třeba vytrvat a dál upevňovat demokratické základy, na nichž naše země stojí. Slibujeme, že jsme připraveni pro to udělat maximum a děkujeme všem, kdo jsou toho všeho součástí.

LEDEN

Akce Dotáhneme změnu – Demokrat na Hrad (leden)

8. ledna jsme uspořádali manifestaci na 2. nádvoří Pražského hradu, kde jsme se symbolicky rozloučili s desetiletým obdobím temna na Hradě a připomněli si, že v prezidentských volbách je třeba volit nejen srdcem, ale i rozumem. Tedy podpořit v 1. kole jednoho z demokratických kandidátů s reálnou šancí postoupit a v 2. kole podpořit demokrata, který se do něj dostane. Součástí akce byl také apel na prezidentské kandidáty, aby před 2. kolem podpořili demokrata, který do něj postoupí.

Happening „Společně pro demokrata“ a video se skládáním symbolické puzzle skládačky (leden)

Před Pražským hradem jsme pomocí obrovské puzzle skládačky s nápisem „Společně pro demokrata“ vytvořili obraz spolupráce s cílem přinést změnu politické kultury na Hrad. Skládání puzzle se zúčastnili aktivní občané ze všech koutů republiky i známé osobnosti, které v prvním kole podpořily jak Petra Pavla, tak Danuši Nerudovou, Pavla Fischera či Marka Hilšera. Z akce jsme natočili videospot, který zhlédli 2 miliony občanů. Ukázali jsme jednotu demokratických sil, které se postavily za Petra Pavla a hodnoty, které reprezentuje.

Letáková kampaň před druhým kolem prezidentské volby (leden)

Před druhým kolem prezidentské volby se díky aktivnímu zapojení mnoha občanů podařilo rozšířit po celé republice letáky s tématy, které se týkaly prezidentské volby: 10 důvodů, proč nemá být Andrej Babiš prezidentem, srovnání obou kandidátů nebo vyvrácení nejčastějších lží, které Babišův tým vypouští o Petru Pavlovi. Letáky sloužily jako argumentář pro rozhovory s lidmi, pro výlep nebo roznos do schránek.

Akce k 1. výročí války na Ukrajině „Vidíme jasně, co je třeba udělat“ (únor)

Rok od začátku války na Ukrajině jsme společně s organizací Člověk v Tísni, Paměť národa a dalšími uspořádali akci „Vidíme jasně, co je třeba udělat“. Jejím cílem bylo vyjádřit solidaritu válkou napadené zemi a zároveň se vzájemně podpořit ve vytrvání v pomoci. Na akci, jejíž součástí byl videomapping, pochod přes ruskou ambasádu až k ambasádě ukrajinské a benefiční koncert, promluvil mj. i nově zvolený český prezident Petr Pavel.

Oslava naděje nové politické kultury na Hradě a video o zakopávání příkopů (březen)

V březnu jsme společně oslavili inauguraci nového prezidenta a začátek nové etapy. Při té příležitosti jsme vytvořili video o motivaci hledat společnou řeč s těmi, kdo mají o slušný dialog zájem. A o potřebě zakopávat příkopy v rozhádané společnosti.

Červená čára Pavla Blažka (březen)

V březnu jsme dali najevo ministru spravedlnosti, že nová zjištění ohledně jeho střetu zájmů podřývají důvěru v něj a celou vládu, a mohou vést k rezignaci občanů na demokratickou politiku. Petru Fialovi jsme odeslali otevřený dopis požadující rezignaci ministra a před budovou ministerstva spravedlnosti jsme uspořádali happening s cílem upozornit na překračování červené čáry. Následovala vlna e-mailů od veřejnosti premiéroví, ministru Blažkovi a dalším členům politické reprezentace, kde občanská společnost ukázala, že jí na dodržování mantinelů demokratických pravidel záleží.

Schůzka s Petrem Fialou ohledně ministra Blažka (duben)

Reakcí na březnové protesty ohledně ministra Blažka byla schůzka s premiérem, který nepovažoval kontroverzní kroky ministra za dostatečný důvod k jeho odvolání. Premiéru Fialovi jsme potvrdili, že se naše stanovisko nemění a že budeme sledovat každý další krok Pavla Blažka ve funkci. A že jsme v případě dalších důkazů o překročení červené čáry připraveni se ozvat.

S premiérem jsme probrali také mnoho výzev, kterým čelí nejen vláda, ale i celá republika a její občané. Od těžké finanční situace až po růst extremismu. Přes tože jsme se na ministrův setrvání ve funkci neshodli, ocenili jsme otevřenou komunikaci premiéra Fialy a to, jak si občanská společnost dokázala vybudovat pevnější místo.

Besedy se studenty o demokracii a občanské aktivitě (jaro a podzim 2023)

V rámci projektu Samet na školách pořádáme besedy pro studenty základních a středních škol. Diskuse spojená s projekcí krátkého filmu se jmenuje Vždyť já nemůžu nikdy nic změnit. Cílem je pobavit se s mladými lidmi o výhodách a úskalích demokracie a přiblížit jim možnosti, jak se mohou do péče o ni zapojit.

Anketa a následné vylepšení politických aktualit Zůstaň v obraze (duben až červen)

Na jaře roku 2023 jsme se začali intenzivněji zaměřovat na zvyšování informační gramotnosti a posilování odolnosti proti dezinformacím. Jedním z pilířů informačního projektu je šíření relevantních a důvěryhodných informací z ověřených zdrojů a podpora občanů s orientací v politickém dění. Při té příležitosti jsme i na základě zpětné vazby od podporovatelů vylepšili grafickou i obsahovou podobu pravidelného přehledu denních zpráv Zůstaň v obraze a začali jej propagovat mezi širokou veřejností, včetně mladší generace.

Bilance vlády a jejich slibů občanské společnosti (květen)

V květnu jsme připomněli body z Výzvy demokratickým stranám, které se vládní strany zavázaly plnit. V bilanci jsme vyzdvihli některé kroky k posílení transparentnosti veřejné správy a prevence korupce a také jasně proevropské směřování. A upozornili jsme naopak na to, co vláda dosud nenaplnila - například v zákonech střet zájmů, posílit nezávislost veřejnoprávních médií a obsadit vládní posty pouze důvěryhodnými lidmi bez podezřelých kauz.

Apel občanské společnosti na Senát ohledně on-line médií a střetu zájmů (červenec)

V červenci jsme se obrátili na Miloše Vystrčila, aby Senát řešil mezeru v novele zákona o střetu zájmů, ve které nebylo ošetřeno vlastnictví on-line médií. Jednalo se o ochranu hned dvou červených čar: nezávislých médií a střetu zájmů. Tisíce dopisů od občanů vyústilo ve schůzku s předsedou Senátu a navrhovatelem novely zákona Michálkem, kteří nám potvrdili, že vlastnictví online médií je i jejich prioritou. Senát pak apeloval na vládu, ať otázku on-line médií řeší.

Poslední kapka Pavla Blažka (srpen)

V souvislosti s pětihodinovým setkáním ministra Blažka s Martinem Nejedlým a jeho arrogantním přístupem k celé záležitosti jsme uspořádali protestní happening na pražském Klárově. Cílem bylo protestovat proti ministrovi ve střetu zájmu a s pochybnými kontakty a apelovat na premiéra, aby záplavu kauz Pavla Blažka netoleroval.

Následně byla spuštěna výzva webu POSLEDNÍ KAPKA PAVLA BLAŽKA, kterou podepsaly tisíce lidí požadující ministrovo odvolání. Občanská společnost tak opět ukázala, že chce, aby vláda dodržovala své sliby o změně politické kultury. Pokud demokratictí politici selžou v této roli, může to vést k rezignaci lidí na politiku a návratu populistů k moci.

Festival Milion tónů pro demokracii (září)

Na začátku září se v Opavě uskutečnil již 5. ročník festivalu hudby, divadla, výtvarného umění a poezie, ale také tolerance a laskavosti. Festival, který pořádají aktivní občané z Milionové sítě, se snaží sblížit lidi, kteří k sobě mají myšlenkově a hodnotově blízko a podpořit je v jejich dalším občanském působení. Práním pořadatelů je rovněž propojování sociálních bublin. Na letošním festivalu se mohli účastníci osobně setkat například s režisérem a scenáristou Václavem Marhoulem.

Poučení ze slovenských voleb a sedmero pro posílení demokracie u nás (září)

V reakci na výsledek slovenských voleb jsme připravili a rozšířili mezi občany sedm tipů, jak může každý občan přispět k posílení demokracie. Tak, aby příští sněmovní volby nedopadly podobně jako u našich sousedů. Slovenský scénář nás také vedl k posílení informačních vzdělávacích kampaní a k tlaku na vládní politiky, aby neohazovali s důvěrou občanů a plnili své sliby o upevnění demokratických principů.

Přednášky o dezinformacích pro veřejnost a školy (říjen až prosinec 2023)

Na začátku září začali aktivní občané z Milionové sítě organizovat přednášky a debaty s předními odborníky na téma dezinformací a efektivní obrany proti nim. Akce jsou určené pro širokou veřejnost i pro žáky středních škol a jejich cílem je podpořit odolnost vůči jedné ze současných hrozeb pro demokracii a společnost. Akce se zatím konaly v osmi krajích a jejich pokračování je naplánováno i v roce následujícím. <https://milionovasisit.cz/dezinformace>

Oslava 17. listopadu na Jungmannově náměstí (listopad)

17. listopadu jsme na pražském Jungmannově náměstí oslavili den boje za svobodu a demokracii a bavili jsme se s občany o současných hrozbách, kterým naše společnost čelí.

Anketa spokojenosti s vládnutím současné vlády (listopad)

V polovině volebního období jsme připravili anketu, kterou vyplnilo přes 20 000 lidí a vyjádřili tak zpětnou vazbu vládě, v kterou vložili před dvěma lety svou důvěru. Výsledkem byla kombinace obav a jasných požadavků. Anketa ukázala, že i mezi voliči vládní stran výrazně narůstá nespokojenost (40 % z nich) a v příštích volbách hrozí, že nepřijdou k volbám. Jako největší problém byla vnímána slabá komunikace a pasivita v boji s dezinformacemi. Téměř 80 % lidí vyjádřilo znepokojení nad plejádou žlutých karet Pavla Blažka, který představuje ohrožení důvěry celé vlády. 86 % také považovalo za chybu, že vláda dosud neprosadila slibovanou korespondenční volbu.

Tuto podnětnou zpětnou vazbu jsme se zavázali zástupcům vlády předat.

Předání zpětné vazby od občanů předsedům vládních stran (listopad)

Při zhruba dvouhodinovém jednání jsme předali do rukou zástupců pěti vládních stran zpětnou vazbu od občanů, kteří vyplnili anketu o spokojenosti s vládou.

Byli jsme ujištěni, že korespondenční volba bude schválena příští rok a že se informační gramotnost dostane do rámcových vzdělávacích programů. V otázce setrvání ministra Blažka jsme se neshodli - panu premiéroví jsme zopakovali, že je Pavel Blažek pod naším drobnohledem a jsme připraveni se znovu ozvat. S vládními politiky jsme si přislíbili, že budeme nadále komunikovat a že Vaši zpětnou vazbu dostanou i v budoucnu. Vláda má teď necelé dva roky na to, aby získala kus ztracené důvěry zpátky.

Závěr

I v roce 2024 nás čeká mnoho výzev, u kterých bude hlasu občanské společnosti velmi zapotřebí. Hned v prvních měsících dalšího roku nás čeká schvalování korespondenční volby, kde můžeme i přes jasný vládní závazek čekat sáhodlouhé obstrukce opozice i intenzivní antikampaň. Usnadnit občanské právo volit lidem připravíme zavedení korespondenční volby podpořit kampaní. V příštím roce se také konají hned troje volby - evropské, senátní a krajské. Všechny z nich budou pro směřování naší země určující a zároveň budou zahřívacím kolem před zásadními volbami sněmovními.

Na příští rok máme mnoho nápadů, projektů a plánů. O jejich dalším vývoji Vás budeme včas informovat a bude nám ctí, když se stanete jejich součástí. Ať již jako rozvíječi a opečovávající či pozorovatelé či dobrovolníci. Máme radost, že v tomto nekončícím úsilí můžeme pokračovat a skládat s Vámi i nadále skládanou naši demokratické budoucnosti.

Děkujeme Vám za to, že na politiku nerezignujete a za to, že si stále nacházíte své chvíle pro demokracii.

ÚNOR

BŘEZEN

DUBEN

KVĚTEN

ČERVENEC

SRPEN

ZÁŘÍ

ŘÍJEN

LISTOPAD